

Onderwerp Actieplan Veilig Uitgaan
ter informatie

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon	14 050	Bijlage(n)	1	Ons kenmerk	335648-2025
Datum	12-11-2025	Uw brief van		Uw kenmerk	

Geachte lezer,

Onze Groningse nacht bruist van energie en heeft een rijke, culturele traditie. Onder andere vanwege de ruim 60.000 studenten biedt het Groningse nachtleven talloze horecagelegenheden voor een geslaagde avond uit. Al jaren staat Groningen bekend als dé uitgaansstad van Nederland. Tegelijkertijd staat de veiligheid in het nachtleven onder druk. Zo blijkt uit het onderzoek Veilig uitgaan Groningen door Breuer&Intraval, waarover wij uw raad afgelopen juni informeerden.

Grofweg adviseert Breuer&Intraval om:

- een breed gedragen gedragsnorm op te stellen,
- de samenwerking en het onderling vertrouwen te verbeteren,
- de inzet van horecastewards te continueren,
- te verkennen of BOA's in de nachtelijke uren ingezet kunnen worden,
- de verlichting in het uitgaansgebied te verbeteren,
- de fysieke inrichting aan te passen,
- collectieve horeca ontzeggingen in te voeren,
- en monitoring en evaluatie van de effecten toe te passen.

Integrale aanpak

Breuer&Intraval concludeert dat Groningen te maken heeft met een aantal maatschappelijke problemen dat zich in het uitgaansgebied uitvergroot. Deze meervoudige problematiek manifesteert zich sterker in Groningen dan in andere vergelijkbare steden.

Ketenpartners werkzaam in het uitgaansgebied geven aan Breuer&Intraval aan dat het gedrag van bezoekers grenzelozer is geworden. Dit wordt deels beïnvloed door middelengebruik en een hoog alcoholgebruik. Daarnaast wordt het uitgaansgebied door verschillende doelgroepen bezocht die niet altijd goed mengen, zoals mensen die

Volgvel 1

dakloos zijn en geen zorg willen ontvangen, mensen met onbegrepen gedrag, mannen die in het gebied rondhangen zonder de horeca te bezoeken en personen die zich bezighouden met drugshandel.

Breuer&Intraval geeft in het onderzoek aan dat de ernst van de incidenten is toegenomen en dat de politie steeds vaker zelf geweld moet gebruiken. Nadien zijn er nog meerdere voorvallen geweest waarbij (vuur)wapens zijn ingezet of aangetroffen. Niet zelden betreft het daarbij minderjarigen die een (vuur)wapen bij zich hebben. Ook blijkt uit onderzoeken en recente incidenten dat seksueel grensoverschrijdend gedrag en geweld tegen vrouwen voorkomt in het uitgaansgebied.

Uw raad heeft over dit onderwerp, maar ook over andere thema's zoals Safe Spaces, Panel Deurbeleid en uitgaan voor jongeren onder de 18 verschillende moties ingediend. In deze brief nemen wij uw raad mee in de brede, integrale aanpak voor een veilig uitgaansgebied: het actieplan veilig uitgaan.

Overzicht actieplan veilig uitgaan

Het actieplan veilig uitgaan geeft een uitgebreide beschrijving van de acties die op korte en middellange termijn worden ingezet. We zoeken naar de juiste balans zodat we de mooie en open uitgaansstad blijven waar iedereen zich veilig voelt. Om hier stappen in te zetten, komen we met een integrale aanpak bestaande uit zowel preventieve als repressieve maatregelen met als kapstok een normveranderingstraject. De afgelopen periode is een mix van bestaande en nieuwe maatregelen besproken met de ketenpartners (Koninklijke Horeca Nederland - afdeling Groningen, Politie, horeca, beveiliging en studentenverenigingen). In onderstaande schema wordt een samenvatting van alle acties weergegeven.

Acties

	Normverandering	Samenwerking en vertrouwen	Toezicht en handhaving	Fysieke inrichting	Overige maatregelen	Evaluatie & Monitoring
Wat doen we al en willen we behouden of verbeteren	→ Landelijke campagnes o.g.v. middelengebruik en grensoverschrijdend gedrag, zoals NIX18 en Ben je oké? → Programma opgroeien in een Kansrijke Omgeving, gericht op het voorkomen en verminderen van middelengebruik bij jongeren tussen de 12 en 18 jaar in Groningen. → Campagne Een k*tdag mag. → Programma Veilige Steden, gericht op het vergroten van de veiligheid van vrouwen en meiden in de openbare ruimte en tijdens het uitgaan. → Aanbieden trainingen (seksueel) grensoverschrijdend gedrag voor personeel werkzaam in de horeca en studentenverenigingen. → Panel deurbeleid.	→ Tweejaarlijks overleg tussen alle ketenpartners. → Kwartaloverleg met een vertegenwoordiging van de ketenpartners, het zogenaamde Koplopersoverleg. → Convenant Veilig Uitgaan 2022 – 2027.	→ Inzet Openbare Orde Team van de politie. → Inzet horecawapens. → Opleggen gebiedsontzeggingen. → Cameratoezicht. → Aanstellen toezichthouder horeca.	→ Herinrichting Gelkinge-/ Oosterstraat en Donkersgang. → Extra afvalbakken op donderdag-, vrijdag- en zaterdagavond.		
Maatregelen korte/ middellange termijn	→ Formuleren, uitdragen en handhaven 'nieuwe norm'. → Inrichten Safe Space tijdens belangrijke evenementen en stapavonden. → Verkennen invloed openbare ruimte op veiligheid vrouwen en meiden. → Herintroduceren programma Chill op Stap. Dit programma is gericht op alle vormen van uitgaan, maar leert jongeren vooral hoe je veilig, verantwoord en met plezier uit kunt gaan in de stad Groningen.	→ Meeloopnachten; een kijkje in de keuken van een ketenpartner.	→ Verkenning juiste mix en effectieve inzet van verschillende maatregelen op het gebied van toezicht en handhaving, waaronder inzet BOA's na 22.00 uur en het aanwijzen van een veiligheidsrisicogebied.	→ Verbeteren verlichting en op afstand bedienbaar. → Gebruik maken van methode Veilig ontwerp en beheer. → Activatie casinolocatie. → Onderzoeken mogelijkheden diverser aanbod uitgaansgelegenheden.	→ Invoeren collectieve horecawapenontzegging. → Inventariseren en aanvullen wapenkluisen in de horeca.	→ Aanstellen gebiedsmanager Actieplan Veilig Uitgaan. → Twee jaarlijkse evaluatie en bijstelling Convenant en Actieplan Veilig Uitgaan. → Jaarlijkse evaluatie cijfers geweldsincidenten. → Binnen 2 jaar enquête veiligheidsgevoel onder bezoekers.
Maatregelen langere termijn				→ Herinrichting Poele-/Peperstraat.		

Normverandering

Breuer&Intraval adviseert om een breed gedragen norm voor het uitgaansgebied te formuleren die duidelijk maakt welk gedrag wel en niet acceptabel is. De komende maanden wordt samen met alle belanghebbenden van het uitgaansgebied, zoals bezoekers, horeca, omwonenden en politie, gewerkt aan deze ‘nieuwe’ norm, inclusief afspraken over de wijze waarop we elkaar hierover aanspreken, hoe we de norm gaan handhaven en hoe we hierover gaan communiceren. Deze breed gedragen norm vormt de kapstok voor alle acties binnen het uitgaansgebied. Belangrijke onderwerpen hierbij zijn alcohol- en drugsgebruik en grensoverschrijdend gedrag. Met name de (potentiële) uitgaanders worden middels interviews, flitspeilingen en werksessies nauw betrokken in dit traject, zoals scholen. Met de studenteverenigingen is al eerder gesproken over deze thema’s en de komende periode zal dat, in samenwerking met de grote onderwijsinstellingen, verder worden vormgegeven.

Samenwerking

De afgelopen maanden is al flink geïnvesteerd in de samenwerking tussen ketenpartners. Er is veelvuldig overleg geweest over het actieplan en de ontwikkelingen binnen het uitgaansgebied. Op 8 november heeft de eerste meeloopnacht plaatsgevonden, waarin ketenpartners meer inzicht in en begrip voor elkaars werkzaamheden en problematiek hebben gekregen. Daarnaast is een positief draagvlak opgehaald voor de invoering van een collectieve horeca ontzegging. De komende periode gaan wij hier verder mee aan de slag.

Op veel onderdelen is al een start gemaakt. Zo zijn er bijvoorbeeld horecastewards aangesteld voor de stapweekenden. We voeren regelmatig controles uit in de horecagelegenheden. Er wordt een Safe Space ingezet tijdens de KEI-week. Er zijn programma’s op scholen gericht op het voorkomen van drugs- en alcoholgebruik. En we leggen gebiedsontzeggingen op voor ordeverstoorders in het gebied. Ook wordt er vanuit de gemeente en ketenpartners aandacht besteed aan daklozen en personen met onbegrepen gedrag wiens aanwezigheid ook kan leiden tot verstoringen in relatie tot het uitgaansleven. Een aantal maatregelen dat valt onder de aanbevelingen van Breuer&Intraval wordt al uitgevoerd in reeds ingezette programma’s. Deze maatregelen blijven behouden of geïntensiveerd.

Veilige Steden – veiligheid vrouwen

In Groningen zijn we bijvoorbeeld al langer aan de slag om de veiligheid van vrouwen te versterken. In veel opzichten lopen we ook voorop. Helaas hebben de we de afgelopen periode wederom gezien dat er nog werk aan de winkel is. Het onderwerp staat inmiddels hoog op de landelijke agenda en zetten we ons samen met de VNG en het Rijk in om te kijken hoe we in aanvulling op wat we al doen nog extra stappen kunnen zetten. Vanuit het programma Veilige Steden, werken we in Groningen sinds 2019 aan de-normaliseren van grensoverschrijdend gedrag en de acceptatie van elkaars grenzen. Veilige Steden richt zich op het vergroten van het veiligheidsgevoel, meer bewustwording ten aanzien van grensoverschrijdend gedrag en het vergroten van het handelingsperspectief (ook van omstanders).

We zetten in op bewustwording en het doorbreken van taboes door middel van het bevorderen van zichtbaarheid, cultuurverandering en het maatschappelijke gesprek. We vergroten de weerbaarheid op het gebied van seksuele intimidatie en geweld door middel van trainingen, voorlichtingen en campagnes, zoals de jaarlijkse Orange the

World-campagne en het organiseren van (kennis-)bijeenkomsten over geweld tegen vrouwen en professionals.

Onlangs hebben we de gratis training (seksueel) grensoverschrijdend gedrag voor personeel in het uitgaansgebied weer onder de aandacht gebracht, wat vele nieuwe aanmeldingen heeft opgeleverd. De komende maanden gaan we onderzoeken of we deze training kunnen verbreden of ook andere trainingen kunnen aanbieden op het gebied van bijvoorbeeld gedrag als gevolg van middelengebruik.

Daarnaast hebben we vanuit Veilige Steden pilots gedraaid met de Safe Space. Een veilige plek waar je terecht kan wanneer je iets vervelends hebt meegemaakt tijdens het uitgaan of bezoeken van een evenement. De Safe Space is bemenst met deskundigen die de juiste hulp kunnen bieden. De evaluatie van de laatste inzet tijdens de KEI-week heeft waardevolle informatie opgeleverd voor de verdere ontwikkeling en inzet van Safe Spaces. Omdat het uitgaansgebied in Groningen door veel studenten wordt bezocht, wordt in ieder geval in de komende KEI-week een Safe Space ingericht. De KEI-week is hét moment waarop nieuwe studenten kennismaken met het uitgaansleven in Groningen en met de norm die we daarover afspreken. Daarnaast worden jaarlijks nog vier momenten uitgekozen waarop een Safe Space wordt ingezet. Gelijktijdig loopt de businesscase Centrum Seksueel Geweld. Hierin worden een aantal vakgebieden en functionarissen samengebracht in een pand op de rand van het uitgaansgebied dat ook in de nacht open is. Deze businesscase biedt kansen voor een Safe Space dat ieder weekend bereikbaar is.

Jongeren onder de 18

Een belangrijke doelgroep zijn ook de jongeren onder de 18. Het is van belang dat jongeren een plek hebben waar ze naar toe kunnen gaan om elkaar te ontmoeten. Hiervoor bieden we in de wijken al mogelijkheden, zoals de jeugdsoos, open studio's, chill-in's of meidenclubs. Daarnaast kent Groningen een aantal (gratis toegankelijke) festivals waar jeugd onder de 18 welkom is en maken jongeren onder de 18 kennis met het uitgaansleven tijdens de KEI-week

Het aanbieden van uitgaansmogelijkheden in het centrum is complexer. De ketenpartners die werkzaam zijn in het uitgaansgebied geven aan veel risico's te zien zoals vooraf indrinken, begeven in het uitgaansgebied maar nergens naar binnen kunnen, doorgeven van alcohol en geen grenzen kunnen stellen. Om de uitgaansbehoefte bij de jeugd te peilen, wordt de komende maanden gekeken of aangesloten kan worden bij bestaande participatietrajecten zoals 'Tienskip' of 'Jonge Harten', zodat er een beter aanbod voor de jeugd kan worden ontwikkeld.

Het programma 'Chill op Stap' dat voor de coronapandemie op een aantal scholen draaide, wordt als belangrijk programma gezien in de stap naar het uitgaan. In dat programma wordt de jeugd middels een theatervoorstelling, workshops en rondleiding door het uitgaansgebied, voorbereid op het op stap gaan. Deze actie is opgenomen in het actieplan. De lopende programma's als Opgroeien in een Kansrijke Omgeving, Helder op school en Mentaal gezond Groningen, zijn gericht op de gezondheidsrisico's zoals overmatig alcoholgebruik en drugsgebruik. Onderwerpen waar de jeugd ook mee geconfronteerd wordt tijdens het uitgaan.

Gebiedsontwikkeling

Ook de ingezette gebiedsontwikkeling in het centrum draagt bij aan de veiligheid van de nacht. Begin 2025 is gestart met de ontwikkeling van de omgeving Haddingestraat (Gele Loper) en begin 2026 wordt gestart met het gebied Gelkinge-/Oosterstraat. We zullen hierbij ook oog hebben voor de verlichting.

Tevens wordt het vrouwelijk perspectief bij de inrichting van de openbare ruimte op de kaart gezet. Wanneer het voor vrouwen en meiden veilig voelt, voelt het eigenlijk voor iedereen veilig. Het vergroten en delen van de kennis op dit gebied is hierbij tevens van belang. De lezing en wandeling van onderzoeker Krista Schram tijdens Let's Gro is hiervan een voorbeeld.

Horecastewards

Vanaf januari 2025 is een pilot gestart met de inzet van horecastewards. De horecastewards signaleren en bestrijden overlast, grijpen in bij ongewenst gedrag en zorgen voor een plezierige en veilige uitgaansomgeving. Deze maatregel is onlangs geëvalueerd met politie en horeca. Uit de evaluatie blijkt dat de horecastewards een 'gat' opvullen waar beveiligers en politie geen tijd voor hebben, omdat dit niet bij de kerntaken hoort dan wel ze de handen niet vrij kunnen maken van hun andere werkzaamheden of locatie waar ze op dat moment actief zijn. Er is veelvuldig contact tussen de politie, de horecastewards en de beveiligers bij de deur, waardoor er een gezamenlijk beeld is van de situatie op straat. De drempel voor bezoekers om horecastewards aan te spreken is laag (lager dan bijvoorbeeld bij een politieagent) waardoor er directer contact ontstaat met het uitgaanspubliek.

Panel Deurbeleid

Tevens kennen we in Groningen het Panel Deurbeleid. Bezoekers die vermoeden dat ze bij de horeca geweigerd zijn op grond van discriminatie, kunnen binnen vijf werkdagen een melding doen bij het Panel Deurbeleid. Het panel onderzoekt de klacht en gaat met partijen om tafel om te komen tot een gedragen oplossing.

Aan het Panel Deurbeleid wordt de komende tijd extra aandacht besteed, zodat zowel bezoekers van het uitgaansgebied als ketenpartners werkzaam in het uitgaansgebied hier (weer) kennis van nemen. De nadruk komt de komende tijd te liggen op het gewenste gedrag (geen discriminatie) en de bekendheid van het meldpunt bij zowel het uitgaanspubliek als de ketenpartners.

De termijn van vijf werkdagen blijft gehandhaafd. Wanneer de termijn van melding verruimd wordt of losgelaten, is de kans dat het voorval door betrokkenen wordt herinnerd kleiner dan wanneer direct melding wordt gedaan, wat van invloed kan zijn op een gedragen oplossing.

Inzet BOA's

De Buitengewoon OpsporingsAmbtenaar (BOA) draagt in belangrijke mate bij aan een leefbare en veilige omgeving. Momenteel worden de BOA's van de gemeente Groningen tot 22.00 uur 's avonds ingezet in het uitgaansgebied. Breuer&Intraval adviseert om ook de inzet van BOA's tijdens de nachtelijke uren te verkennen. De inzet van een BOA tijdens een stapavond vraagt echter om andere vaardigheden dan de inzet overdag, waardoor met enige terughoudendheid naar deze maatregel wordt gekeken.

Door veranderingen in de samenleving, is landelijk besloten het BOA-bestel aan te passen waardoor de BOA breder kan worden ingezet. De belangrijkste verandering is dat de taak van de BOA wordt verankerd en dat zij naast het opsporen van strafbare feiten, straks ook strafbare feiten kan voorkomen en beëindigen door mensen uit elkaar te halen of weg te sturen. Gelijktijdig komen er met de toevoeging van deze verantwoordelijkheid ook knelpunten uit het veld die om oplossingen vragen. Het Rijk streeft ernaar om het nieuwe stelsel volledig ingevoerd en operationeel te hebben in 2028. In het licht van deze ontwikkelingen en de aard van de lokale problematiek waarbij de ernst van de geweldsincidenten is toegenomen, vereist de inzet van BOA's in de nachtelijke uren in het uitgaansgebied, een nadere verkenning.

De inzet van BOA's in de nachtelijke uren vraagt om een zorgvuldige afweging en wordt meegenomen in een nadere verkenning van de juiste mix en meest effectieve inzet van de verschillende maatregelen op het gebied van toezicht en handhaving. Bij de verkenning van de juiste mix van maatregelen worden ook de evaluatie van de Gele Loper en de ervaringen van andere gemeenten meegenomen.

Cameratoezicht

Sinds 2001 is er cameratoezicht in het uitgaansgebied. Hierdoor kunnen we incidenten en onveiligheid vroegtijdig signaleren en de agenten op straat direct ingrijpen. Op deze manier kan snel gereageerd worden en escalatie worden voorkomen. Ook in de afgelopen periode heeft de politie concreet kunnen ingrijpen op onder meer de aanwezigheid van wapens die door middel van camera's werden gesignaleerd. Verder bevordert het de opsporing van geweld- of overlastplegers achteraf. Onlangs is in de Papengang een extra camera geplaatst in verband met veelvuldig overlast in die straat. Uit overleg met de studentverenigingen blijkt dat dit een positief effect heeft. Zij ervaren dat de laatste tijd minder mensen zich ophouden in dit gebied. Ook binnen de Gele Loper levert dit een vergelijkbaar beeld op.

Veiligheidsrisicogebied

In het onderzoek van Breuer&Intraval wordt ook gesproken over het aanwijzen van een veiligheidsrisicogebied. Het ontbreekt in het rapport van Breuer&Intraval echter aan een duidelijke conclusie over deze maatregel.

In artikel 174b van de Gemeentewet is een bevoegdheid opgenomen om een aanwijzing voor 12 uur te geven bij onvoorzienbare en spoedeisende situaties. Hiervan is eerder gebruik gemaakt. Het aanwijzen van een veiligheidsrisicogebied voor een langere periode is een zware maatregel. De officier van justitie moet toestemming geven voor iedere actie waarbij preventief fouilleren wordt ingezet.

Het aantal en de aard van de verstoringen van de openbare orde in het uitgaansgebied in Groningen geven aanleiding om het aanwijzen van een veiligheidsrisicogebied nader te verkennen. Er is sprake van een diversiteit aan gepleegde strafbare feiten waarbij wapens zijn aangetroffen of (mogelijk) zijn gebruikt bij het plegen van heftige geweldsincidenten. Door het uitgaansgebied aan te wijzen als veiligheidsrisicogebied, kan van deze repressieve maatregel (waarbij wapens en andere zaken geweerd kunnen worden) eveneens een preventieve werking uitgaan, omdat dit een drempel opwerpt voor personen die met verkeerde bedoelingen zich in het uitgaansgebied willen begeven.

Volgvel 6

Als randvoorwaarde voor een effectieve inzet van preventief fouilleren met het oog op de bestrijding van structurele wapenproblematiek, geldt dat het instrument een onderdeel moet zijn van een breder pakket aan maatregelen. Mede doordat het instrument een onderdeel is van een breder scala aan bestuurlijke en strafrechtelijke maatregelen, is het ook lastig om er één specifieke maatregel uit te lichten en daarvan het effect te bepalen.

Daarom zal, net als de inzet van BOA's in de nachtelijke uren, het aanwijzen van een veiligheidsrisicogebied worden meegenomen in een nadere verkenning van een juiste en meeste effectieve inzet van verschillende maatregelen op het gebied van toezicht en handhaving. Hierbij worden de ervaringen en resultaten van andere vergelijkbare steden betrokken, waaronder Leeuwarden en Enschede. In Q2 zullen wij de raad informeren over de uitkomst van deze brede verkenning.

Toezicht en handhaving

We continueren de inzet die ook in de afgelopen periode is gedaan vanuit controles en optreden tegen horecabedrijven en personen die zorgen voor onveilige situaties in het uitgaansgebied. Vanuit deze inzet wordt gecontroleerd op de naleving van regelgeving die geldt voor de horeca. Tegen personen die de orde verstoren in het uitgaansgebied worden maatregelen genomen om deze personen waar nodig (tijdelijk) te weren uit het gebied.

Vervolg

Voor de maatregelen die opgenomen zijn in het actieplan veilig uitgaan zijn incidentele middelen opgenomen in de ontwerpbegroting 2026 voor de jaren 2026 tot en met 2029. Deze middelen zijn voldoende om de voorgestelde maatregelen voor de korte en middellange termijn uit te voeren. De Gebiedsmanager Gele Loper en Veilig Uitgaan (afdeling OOV) voert regie op het actieplan. Het actieplan veilig uitgaan wordt iedere twee jaar geëvalueerd. Uw raad wordt hierover schriftelijk geïnformeerd.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Roelien Kamminga

secretaris,
Sander Gerritsen

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.